ROK IV WARSZAWA, MAJ—CZERWIEC 1931 R. Nr. 9—10

ZAGADNIENIA PRZEDSZKOLNE

MIESIĘCZNIK

CENTRALNY ORGAN
ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA PRZEDSZKOLI W POLSCE

Od Redakcji.

Zarząd Związku Naucz. Przedszkoli idąc w kierunku potrzeb Związków zawodowych w chwili obecnej, postanowił rozpocząć pertraktacje w sprawie przystąpienia naszej organizacji do Centrali Związków Pracowników Umysłowych. Uważamy, że decyzja taka powinna być powziętą po uprzednim obszernym wypowiedzeniu się w tej sprawie członków Związku. Wobec czego umożliwiamy naszym członkom swobodne wypowiadanie się na łamach naszego pisma w powyższej sprawie z zastrzeżeniem, że drukowane artykuły nie muszą być wyrazem naszego stanowiska. Obecnie drukujemy w całości artykuł jednego z naszych członków i prosimy o dalsze wypowiadanie się na temat, który tak żywo w chwili obecnej interesuje wszystkie organizacje.

Odrodzenie związków zawodowych.

Proces odrodzenia życia publicznego w Polsce, zapoczątkowany Przełomem Majowym, dokonanym przez Komendanta Piłsudskiego — ogarnął w całej pełni ruch zawodowy zarówno w organizacjach robotniczych, jak i organizacjach pracowników umysłowych.

Postulat niezależności ruchu zawodowego od organizacyj politycznych, podniesiony przez nieliczną początkowo grupę zawodową (Generalną Federację Pracy) znalazł pełne zrozumienie w szerokich

i licznych szeregach robotników i pracowników umysłowych. Zrozumienie to było tem bardziej powszechne, że istniały już niektóre organizacje zawodowe, które postulat niezależności urzeczywistniały w całej niemal rozciągłości. Najpoważniejszą z tych organizacyj był Związek Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych — skupiający w sobie gros siły liczebnej nauczycielstwa, wyznającej nietylko różne ale i przeciwne sobie kierunki polityczne. Zasada niezależności, oparta o zasady szerokiej i twórczej działalności Związku — pozwoliła tej organizacji przetrwać najcięższe kryzysy partyj politycznych bez zachwiania całością Związku. Więcej nawet: kryzysy te wzmocniły spoistość i siłę Związku, gdyż wykazały kruchość oparcia partyjno-politycznego tych organizacyj zawodowych, które życie swoje i działalność związały z temi, czy innemi partjami.

Patrzyliśmy przecież na to, jak rozłamy w partjach politycznych, bankrutujących po Przełomie Majowym, łamały i niszczyły uzależnione od siebie organizacje zawodowe. Byliśmy świadkami zupełnego załamania się tej przedmajowej moralności życia organizacyjnego, która pozwalała używać związków wyłącznie za narzędzie dla doraźnych celów partji. Partja przecież nie jest organizacją, zdolną do prowadzenia stałej działalności, opartej o codzienne życiowe postulaty mas pracujących; życie partji — to wybory do parlamentu, czy też do ciał komunalnych, bądź społeczno-gospodarczych. Celem naczelnym partji, jeśli nie w teorji (ta jest zwykle piękna, jakże piękna i wzniosła!), to w praktyce — jest zdobycie władzy. A cele związków i życie związków to nie doraźny ochłap, to nietylko utylitaryzm bieżący, który był dla związków wszystkiem za czasów partyjnych — obecnie związki, wyzwolone z ciasnoty horyzontów partyjnych, stawiają przed sobą cele walki o zmianę ustroju społeczno-gospodarczego, cele pogłębienia kultury mas i cele stworzenia wartości ideowych i gospodarczych, wzmacniających potęgę Państwa.

Dziś związki zawodowe stoją już twardo na froncie walki o te wysokie cele. Po 5 latach ciężkich trudów, idących po linji odrodzenia ruchu zawodowego—stwarza się w Polsce siła, w której Państwo zyskuje nowy współczynnik swego rozwoju i mocy. Po przez walkę o wyzwolenie doszły organizacje zawodowe do momentu konsolidacji, która się właśnie teraz dokonywuje. Powstają wielkie centrale ruchu zawodowego, kładące kres jego rozbiciu i słabości. Rodzi się nowa siła, powstają nowe zręby polskiej siły i polskiej przyszłości.

Przed etapem trzecim — walki skonsolidowanych związków zawodowych o realizację nowych wartości ideowych, w szczególności ustrojowych—winny się wszystkie organizacje, chodzące dotąd luzem,

znaleźć pod sztandarem konsolidacji. Inaczej staną się jednostkami, nie posiadającemi znaczenia w dokonywującem się wielkiem dziele.

Związek Nauczycielstwa Przedszkoli winien stanąć w ruchu konsolidacyjnym na miejscu sobie należnem.

rt.

Redukcja poborów urzędniczych.

Świat urzędniczy Warszawy otrzyma w dniu 1 lipca nowy cios w postaci skasowania dodatku stołecznego, wynoszącego 20 proc. zasadniczych poborów.

Dotyczy to 50.000 urzędników: nauczycieli, pocztowców, kolejarzy, urzędników central ministerjalnych, skarbowców, policji i wojska (bo i ono też otrzymuje dodatek stołeczny), w rzeczywistości jednak cios ten dotknie pośrednio całą Warszawę. Urzędnicy bowiem wraz z rodzinami stanowią w stolicy conajmniej piątą część ludności.

Nowa ta redukcja poborów przychodzi zaledwie w dwa miesiące po pierwszej, w chwili, kiedy najmniej była spodziewana. Świat urzędniczy mógł się spodziewać wszystkiego, tylko nie obniżki płac.

Nowa oszczędność budżetowa, wyrażająca się sumą tylko 55 miljonów złotych w lwiej części dotyczyć będzie Warszawy. Kasuje się bowiem dodatek stołeczny i dodatek budowlany, z którego korzystają przeważnie inżynierowie, technicy resortów kolejowych, pocztowych, przemysłowych i robót publicznych, drogowych i wodnych.

Warszawa jest najdroższem miastem w Polsce.

Rozpiętość cen detalicznych w Warszawie i na prowincji dochodzi do 30 proc.

Dodatek stołeczny łagodził w pewnym stopniu tę rozpiętość, nigdy jej jednak nie wyrównywał.

Urzędnik prowincjonalny zazdrościł swojemu stołecznemu koledze poborów, w rzeczywistości jednak jego stopa życiowa, jego śniadania, obiady, jego mieszkanie, jego meble były lepsze niż w Warszawie.

Urzędnik prowincjonalny nie jeździł tramwajem, nie niszczył tak szybko obuwia i odzieży i poza elementarnemi wydatkami na życie, innych potrzeb nie mógł realizować z powodu braku sposobności.

Od 1-go lipca pauperyzacja świata urzędniczego w Warszawie osiągnie nowy rekord. Przychodzi ona w chwili, kiedy pensje i tak już zostały okrojone skasowaniem 15-procentowego dodatku, w chwili, kiedy pobory były i tak już głodowe.

Warszawa tę zniżkę pensyj odczuje dotkliwie.

Obniżka bowiem odbije się na rzemiośle i przemyśle, na handlu i rolnictwie, na sztuce i literaturze, konsumcja Warszawy zmniejszy się o sumę z górą 25 miljonów rocznie, tyle bowiem, jeśli nie więcej, wyniesie dla Warszawy różnica w poborach urzędniczych.

Jeśli minimum kosztów utrzymania rodziny pracowniczej przyjąć na 260 złotych (oficjalne dane głównego urzędu statystycznego), to poniżej tego minimum znajdą się pobory wszystkich urzędników, poczynając od ósmego stopnia służbowego, a więc całe nauczycielstwo, kolejarze, referenci, kanceliści i niżsi funkcjonarjusze, policja łącznie z przodownikami i wojsko łącznie z porucznikami, a może nawet — jeśli uwzględnić odliczenia na podatek dochodowy, emerytury i t. p.— kapitanowie.

Nominalnie strącono urzędnikom warszawskim 15 proc. dodatek drożyźniany, 20 proc. dodatek stołeczny, wstrzymano automatyczne awanse, powiększono o 2 proc. składkę emerytalną i o 1 — 2 proc. podatek dochodowy, czyli łącznie zmniejszono w Warszawie pobory z górą o 40 proc. nominalnej płacy zasadniczej.

Realnie płace funkcjonarjuszów państwowych w stolicy redukuje się z górą o 30 proc. efektywnych poborów.

Cyfry mówią najlepiej jak obcięto zarobki

Pierwsza kolumna cyfr w zamieszczonej poniżej tabelce podaje pobory dotychczasowe, druga zaś pobory od 1-go lipca, skrócone o 20 proc.

Liczby dotyczą płac urzędników samotnych wszystkich kategorji.

	dotychczas	od 1.VII.
Urzędnik II kategorji (minister)	1.282.76	1.068.98
III kat. (podsekr. stanu)	1,055.74	879.78
IV kat. (dyr. dept.)	828.74	690.57
V. kat. (naczelnik wydz.)	658.42	548.65
VI. kat. (radca minist.)	488.14	406 68
VII. kat. (referent)	374.62	312.18
VIII. kat. (młodszy ref.)	306.—	255 42
IX. kat. (sekretarz)	255.42	212.85
X. kat. (kancelista)	221.35	184.47
XI. kat. "	187.31	156.09
XII. kat. "	170.18	141.90

OD REDAKCJI.

Mówiąc o redukcji poborów urzędniczych ograniczamy się narazie do podania suchej notatki w tej sprawie, która ukazała się, niemal we wszystkich pismach. W następnym n-rze umieścimy na powyższy temat obszerny artykuł, w którym oświetlimy tę sprawę z punktu naszego stanowiska.

Dział organizacyjny.

Zebranie Ogniska w Lublinie.

W dniu 12 maja r. b. w lokalu Ogniska Zw. N. P. w Lublinie odbyło się ogólne zebranie członków tegoż ogniska.

Tematem obrad były bieżące sprawy organizacyjne i sprawozdania z rocznej działalności Zarządu i Sekcyj. Ciekawa częścią zebrania było wygłoszenie referatu p. t. „Psychologiczne podstawy twórczości rysunkowej dziecka do lat 7." Po referacie wywiązała się ożywiona dyskusja na temat rysunku jako środka uzewnętrzniającego duszę dziecka, metodycznego ujęcia przedmiotu w przedszkolu i t. d.

Dodać należy, iż zarząd wespół z członkami pracuje b. intensywnie i w najbliższych czasach ma rozpocząć organizowanie koleżanek pracujących w woj. Lubelskiem.

Zebranie członków Ogniska w Łodzi.

Dnia 12 czerwca r. b. w obecności prezesa Z. Gł. kol. Lewandowskiego w Łodzi odbyło się ogólne zebranie członków. Po omówieniu szeregu spraw organizacji pracy w ognisku i po wyjaśnieniu i omówieniu spraw bieżących, przystąpiono do wyboru nowych władz Ogniska.

W skład Zarz. Ogn. weszły osoby:

Kol. Jarzębówna jako przewodnicząca, kol. kol. Bernhardtowa i Jurecka — vice przewodn., kol. Ulankiewiczówna — skarbnik, Morawska — zast. skarbnika, Bojanowska — sekretarz, Wiśniewska — zast. sekretarza.

W skład Komisji Kontrolującej weszły kol. kol. Szubartówna, Włodarkówna i Borkowska.

Nowy Zarząd zabrał się z całą energją do pracy.

Po posiedzeniu ogólnem odbyło się posiedzenie Zarządu, na którem postanowiono przedsięwziąć energiczną akcję celem powiększenia funduszów Ogniska, ażeby poprowadzić intensywniejszą pracę organizacyjną.

Na najbliższym posiedzeniu Zarząd ma ustanowić stałe dyżury w lokalu Związku, o których zawiadomi koleżanki pisemnie.

Zebranie Ogniska w Pruszkowie.

Dnia 17 maja r. b. o godz. 11 rano odbyło się zebranie członków Ogniska Pruszkowskiego.

Na zebraniu omówiono szereg spraw natury organizacyjnej, między innemi szeroko omawiano sprawę reprezentacji Ogniska w Zarządzie Głównym uważając, że byłoby rzeczą wskazaną, ażeby nad sprawami Związkowemi radzili przedstawiciele wszystkich ognisk. Zdecydowano w tej sprawie wystąpić z memorjałem do Zarządu Głównego o udział delegata Ogniska Pruszkowskiego w Zarządzie Głównym.

Nowe Ogniska.

W ostatnich czasach przystąpiono do zorganizowania nowego Ogniska Powiatu Warszawskiego (Warszawa — Powiat) z siedzibą w Warszawie.

Organizacyjne zebranie odbędzie się w najbliższych dniach. Po posiedzeniu projektowane są wycieczki *do Domu Wychowawczego D-ra Korczaka na Bielanach i na wystawę przedszkola miejskiego.*

O bliższej dacie zebrania i godzinie, koleżanki zostaną powiadomione oddzielnem pismem.

Sprawozdanie z działalności ognisk za kwartał I r. 1931.

ŁÓDŹ. Posiedzeń Zarządu było 3. Na posiedzeniach tych powzięto szereg uchwał, a między innemi: wznowić lekcje gimnastyki rytmicznej dla członków Ogniska, zwrócić się do Zarządu Głównego z żądaniem przyjęcia przedstawiciela Zarządu Ogniska w skład Zarz. Gł. Związku, zbierać składki członkowskie przy pensjach.

Posiedzeń ogólnych odbyło się 2; na posiedzeniach ogólnych omawiano sprawy bieżące.

W okresie sprawozdawczym gotówki do kasy wpłynęło 100 zł. z czego wydatkowano na cele organizacyjne zł. 38 gr. 50.

LUBLIN. Zebrań Zarządu Ogniska odbyło się 2; na zebraniach omawiano sprawę utworzenia kursu metodycznego dla koleżanek, oraz zorganizowania zjazdu koleżanek z powiatu Lubelskiego, nie należących do Związku.

Walne zebranie odbyło się jedno, na zebraniu postanowiono urządzić kilkudniowy kurs metodyczny i wyasygnować z kasy Ogniska zł. 50 na kupno książek dla zapoczątkowania bibljoteki Związkowej.

Zarząd ogniska zorganizował kółko samokształceniowe mające na celu zainteresowanie koleżanek nowemi prądami w nauczaniu i wychowaniu.

W okresie sprawozdawczym w kasie ogniska było zł. 271,40 z czego wydatkowano na cele organizacyjne zł. 7,95.

Od Redakcji.

Nr. 9-10 (maj czerwiec) r. b. naszego czasopisma jest ostatnim n-rem IV roku wydawniczego.

Przez miesiące wakacyjne pismo wychodzić nie będzie. Pierwszy nr. pisma V roku wydawniczego ukaże się we wrześniu.

Przy sposobności nadmieniamy, że ostatnie n-ry Zagadnień Przedszkolnych ukazywały się w odstępach dwumiesięcznych z powodu chwilowych ciężkich warunków finansowych naszej Redakcji. Zaznaczamy, że kryzys ten przemija i w nowym roku szkolnym pismo będzie wychodziło normalnie.

Jednocześnie nadmieniamy, że poprzedni numer pisma otrzymał niewłaściwą numerację, zamiast numeru 7-8 otrzymał numerację 6.

Wymówienie pracy pracownikom miejskim na terenie m. st. Warszawy

W dniu 28 maja 1931 r. Magistrat m. st. Warszawy rozesłał wszystkim pracownikom miejskim zawiadomienia następującej treści:

„Podając do wiadomości okólnik P. Prezydenta miasta z dn. 26 maja 1931 r. Nr. 1856/0, który to okólnik jednocześnie został wywieszony w biurach Wydziału, zawiadamiam Pana, że stosownie do zawartego w tym okólniku zarządzenia P. Prezydenta, od dnia 1 września 1931 r. wynagrodzenie Pana będzie zmniejszone w drodze cofnięcia pobieranego przez Pana 15% wego dodatku do uposażenia względnie w drodze zmniejszenia wynagrodzenia o część odpowiadającą 15% odpowiedniego wynagrodzenia, jeżeli otrzymuje Pan wynagrodzenie ryczałtowe, do którego nie wchodzi jako część składowa 15%-owy dodatek.

O ile by Pan na warunkach powyższych nie chciał pozostać w służbie miejskiej, uważane będzie, że ustępuje Pan ze służby miejskiej z dn. 1 września 1931 r.

Warszawa, dnia 28 maja 1931 r. Naczelnik Wydziału

(podpis nieczytelny)”

Wymówienia te zostały wywołane decyzją Rady Ministrów o cofnięciu pracownikom 15% dodatku do uposażeń.

Wobec licznych zapytań ze strony członków w powyższej sprawie komunikujemy co następuje. Wymówienie jest raczej załatwieniem prostej formalności, gdyż .pracownik, któremu się zmniejsza pobory musi być zaangażowany ponownie na nowych warunkach. Niemniej jednak wszyscy pracownicy, którzy otrzymali wymówienie obowiązani są wyrazić na piśmie swoją zgodę na nowe warunki pracy i płacy i przesłać takową do Magistratu w terminie najpóźniej do dnia 1 września 1931 r.

Zaznaczamy, że niektóre wydziały ułatwiały pracownikom załatwienie formalności w ten sposób, że sporządzały listy, na których pracownicy zbiorowo podpisywali umowę na nowe warunki wynagrodzenia.

Zwracamy szczególną uwagę koleżankom pracującym w przedszkolach miejskich, że pozostawienie bez odpowiedzi zawiadomienia może spowodować utratę posady. Dotyczy to szczególnie te koleżanki, które nie przepracowały w przedszkolach pełnych dziesięć lat i nie nabyły praw emerytalnych.

Gdzie spędzić wakacje.

Podajemy do wiadomości zainteresowanych, że K. M. K. A. mając na uwadze trudne położenie materjalne pracowników umysłowych, zawarła umowę z administracją majątku „Popowo", gdzie członkowie organizacyj należących do K. M. K. A., mogą spądzić urlop na warunkach dogodnych i kredytowych.

Majątek „Popowo" położony nad Bugiem w odległości kilku kilometrów od Serocka, w powiecie Pułtuskim, woj. Warszawskiego, jest bezwzględnie jednym z najpiękniejszych zakątków Polski.

Popowo, otoczone ogromnemi przestrzeniami lasów i zagajników sosnowych na glebie piaszczystej, posiada piękne i rozległe plaże i tereny sportowe i jest uznane przez lekarzy za miejscowość klimatyczno-uzdrowiskową. To wszystko sprawia, że Popowo, jako letnisko i uzdrowisko, jest wymarzonem miejscem wypoczynkowem dla osób wyczerpanych pracą umysłową. Obecny sezon letni rozpoczął pensjonat dnia 15 maja, przyjmując pensjonarjuszy z całodziennym utrzymaniem (5-cio krotny zdrowy i obfity posiłek). Część pensjonatu jest już zajęta przez pracowników kas chorych po niebywale niskiej cenie zł. 5.50 od osoby dorosłej i po zł. 2.75 od dziecka do 8 lat (utrzymanie, mieszkanie, światło elektryczne i obsługa). Każdy pensjonarjusz winien posiadać własną pościel t. j. poduszkę, kołdrę i prześcieradło.

Majątek Popowo, posiadając własne tereny sportowe, daje możność swym pensjonarjuszom uprawiania rozlicznych sportów, jak: ten-

nis, krokiet, piłka-koszykówka, konna jazda, łódki i t. p. Prowadzona jest również gimnastyka szwedzka, która jest niezbędnym warunkiem zdrowia dla pracowników umysłowych. Obszerne kasyno jest zaopatrzone w wypożyczalnię książek, czytelnię czasopism i bufet.

Informacyj szczegółowych udziela Komisja Związkowa Kulturalno-Artystyczna, ul. Chmielna Nr. 49, tel. 673-42.

Przypomnienie.

Komisja Kredytu Towarowego przy Zarz. Głównym przypomina kol. kol. korzystającym z kredytów, że za miesiące wakacyjne należność ratową winny regulować wpłatę na P. K. O. konto S. K. T. Nr. 25.445.

W razie nieuregulowania rat w odpowiednim terminie, pożyczki towarowe będą wstrzymane na przeciąg 6 miesięcy.

Prace Komisji Rewizyjnej Kasy Pożyczkowo-Oszczędnościowej.

W dniu 10 kwietnia, 14 czerwca i 22 czerwca r. b. Komisja Rewizyjna Kasy P. O. odbyła posiedzenia, na których dokonywała przeglądu ksiąg i zapoznała się z działalnością Kasy P. O. za rok 1930.

Omawiano także działalnoćć Kasy P. O. od roku 1926 t. zn. od czasu założenia Kasy P. O.

Wakująca posada.

Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, oddział na Żoliborzu zawiadamia, iż z powodu rozszerzenia przedszkola poszukuje od dnia 1 września r. b. nauczycielki przedszkola.

Wymagane odpowiednie kwalifikacje. Zgłoszenia należy kierować: Żoliborz, ul. Krasińskiego 10.

Wiadomości różne.

DZISIEJSZE SZKOLNICTWO WĘGIERSKIE W ZARYSIE.

Zakłady kształcenia ochroniarek.

Ochroniarstwo zostało uregulowane i ujednostajnione ustawą z r. 1891. Do zakładów kształcenia ochroniarek przyjmowane są osoby, które ukończyły 14 rok życia i czwartą klasę szkoły wydziałowej lub średniej, posiadają odpowiednie warunki fizyczne i muzykalny słuch.

Regulamin studjów i egzaminów został w 1926 r. zmieniony, zamiast kursu dwuletniego zaprowadzono trzyletni, nadto dodano do studjów rok praktyki.

Nauka jest bezpłatna. Część wychowanek znajduje pomieszczenie w internatach, istniejących przy zakładach. Przy zakładzie istnieje również ogródek dziecięcy. Nauczycielami w zakładach kształcenia ochroniarek mogą być tylko nauczyciele, posiadajacy kwalifikacje zawodowe do nauczania w zakładach kształcenia nauczycieli szkół powszechnych.

I-SZY KONGRES PEDAGOGICZNY SŁOWIAŃSKI W WARSZAWIE.

W dniach od 1 do 4 lipca r. b. odbędzie się w Warszawie I-szy Pedagogiczny kongres słowiański, mający na celu zbliżenie pedagogów Słowian w ich poczynaniach na polu Nowego Wychowania, którego ideały głosi wśród ludów całego świata Międzynarodowa Liga Nowego Wychowania.

Organizację Kongresu podjęły: Sekcja Polska Międzynarodowej Ligi Nowego Wychowania i Słowiańska Federacja Związków Nauczycielskich pod protektoratem P. Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Dr. Sławomira Czerwińskiego, oraz P. P. Posłów i Ministrów Pełnomocnych.

LOT W STRATOSFERĘ.

Szwajcarski uczony prof. Piccard odbył lot w stratosferę do wysokości 16 tysięcy metrów. Lot odbył się w specjalnie urządzonym balonie. Dotychczas największą wysokość w balonie osiągnęli niemieccy aeronauci Suring i Berson, którzy wznieśli się do 11.200 mtr.

Prof. Piccard zamierza odbyć w jesieni drugi lot i twierdzi, że wzniesie się na wysokość 18 tysięcy metrów.

Przegląd czasopism.

MIESIĘCZNIK PEDAGOGICZNY Nr 4. 1931 r. — W treści swej zamieszcza dokończenie Jerzego Cienciały o zagadnieniach eugenicznych. Autor w artykule tym daje bardzo ciekawe spostrzeżenia i uwagi o przyczynach wpływających na osłabienie rasy.

W drugim artykule Dr. S. Stendig uzasadnia sposób reagowania młodzieży szkolnej na wiosenną i letnią porę roku. Po tych artykułach następuje sprawozdanie z ogólnopolskiego zjazdu nauczycieli muzyki i śpiewu w Katowicach, kronika i w zakończeniu recenzja M. Friedlendera o dziele pedag. prof. B. Nawroczyńskiego.

MUZYKA W SZKOLE. Miesięcznik pedag.-muzyczny Nr 4 r.b. We wstępie daje sprawozdanie z odgłosów prasy o ogólnopolskim zjeździe naucz. muzyki p. t. Echa zjazdu w Katowicach. Dalej Dr. J. Kwalwasser w dalszym ciągu pisze: Testy Muzykalności. Dr. A. Zetowski — Kult Pieśni w czasach powstania listopadowego. R. Heising. Niektóre problemy wokalne w nauce muzyki (referat wygł. na zjeździe w Katowicach).

W zakończeniu A. Janiszewska-Nebelska—Lekcja gry na skrzypcach w Państw. Semin. Nauczycielskiem. St. Wesołowska — Lekcja pokazowa w kl. III szk. powszechnej. Echa występu chóru szkolnego w radjo i recenzje.

OGNIWO. Nr 4. Organ sekcji szkolnictwa średniego związku naucz. polskiego z m. kwietnia 1931 r. daje szereg bardzo ciekawych artykułów. Dr. A. Żebrowska pisze o stosunkach młodzieży do nauczycieli. Artykuł przytacza wiele bardzo trafnych spostrzeżeń, poczynionych przez autorkę w czasie swej pracy nauczycielskiej. Dr. J. Mirski pisze o idei szkoły wspólnoty współczesnej pedagogji niemieckiej. Artykuł ten stanowi wyjątek z mającej niebawem ukazać się w druku pracy monograficznej p. t. „Plan Jenajski jako typ szkoły wspólnoty". Dr. A. Próchnik — Zagadnienia wychowania publicznego w czasie wielkiej rewolucji francuskiej. Autor w bardzo rzeczowy sposób kreśli upadek trzech rewolucyj francuskich. Jakkolwiek rewolucje były podejmowane z wielkim entuzjazmem narodu, to wskutek prawie że ogólnego analfabetyzmu mas upadły i państwo wracało do rządów poprzednich. Dalej autor przytacza dążenia jednostek francuskiego społeczeństwa do przeprowadzenia reform w szkolnictwie. Adam Szczerkowski pisze o „Literatkowaniu" a nowych drogach polonistyki, Z. Lepecki — o lekcji matematyki a życiu, Stef. Drzewiecki — o metodzie projektów i nieudałej próbie jej zastosowania w szkole średniej, A. Oderfeldówna — o wykładach prof. Piageta, potem następuje przegląd prasy pedagogicznej zagranicznej i nowych książek.

OŚWIATA i WYCHOWANIE. Nr 4 1931 r. Czasopismo wydawane nakł. M. W. R. i O. P. Treść numeru bogata i ciekawa. Artykuły: Gimnazjum Sanatoryjne—J. K., Szkoła Waldorfska—Dra J. Ederówny, Autobiografje jako źródło badań nad zachowaniem się społecznem — Dra J. Halasińskiego. Dzisiejsze szkolnictwo węgierskie w zarysie — R. Wexa, z piśmiennictwa i kronika.

SZKOŁA SPECJALNA. Nr 2. Styczeń—marzec 1930/31. Kwartalnik poświęcony sprawom wychowania i nauczania anormalnych. Numer poświęcony opiece wychowania niewidomych w Polsce, redago-

wany w jęz. polskim i francuskim. Prócz tekstu zawiera szereg ciekawych tablic statystycznych i ilustracyj, przedstawiających życie w zakładach dla ociemniałych w Polsce.

POLSKIE ARCHIWUM PSYCHOLOGJI. Tom IV, Nr 1. Styczeń - Marzec 1931 r. Kwartalnik. Numer zawiera ciekawe spostrzeżenia z badań, przeprowadzonych nad dziećmi, które były w stanie dorównać człowiekowi dorosłemu w jakiejkolwiek dziedzinie, lub nawet przewyższyć sprawność człowieka dorosłego. Dalej następuje ciekawy artykuł, choć niedający ostatecznych ścisłych wyników badań, June Dewnej — Indywidualny test woli — Temperament w tłum. F. Felhorskiej i J. Szmydt. Artykuł podaje tłumaczenie testu, jako godnej uwagi próby w tym zakresie bez żadnych uwag krytycznych ze strony tłumacza. E. Rybicka—Poglądy młodzieży akademickiej na sprawę koedukacji w szkole średniej. Bardzo interesujący artykuł, opracowany przez autorkę na podstawie ankiety w sprawie reformy szkoły średniej, przeprowadzonej na Wydz. Human. Uniw. Warsz., oraz niektórych Zakładów Wydz. Lekarskiego i Matematyczno - Przyrodniczego U. W. Po tych artykułach następują dyskusje i sprawozdania.

RUCH PEDAGOGICZNY. Czasopismo poświęcone nowym prądom w wychowaniu i nauczaniu. Nr 4. 1931 r. Numer bardzo pouczający, zawiera w sobie dokończenie artykułu M. Orłowa „Szkoła Twórcza Sokratesa" — Autor w swej rozprawie wykazuje na czem polega różnica pomiędzy szkołą tradycyjną a szkołą twórczą i jak szkołę twórczą pojmował Sokrates. Dalej następuje dokończenie artykułu M. Fridländera — „Praca młodzieży w szkole i w domu". Tu autor zwraca uwagę, że dziecko nie zawsze potrzebuje pomocy w nauce, że raczej potrzebuje większego zainteresowania się jego pracą przez dom i szkołę, że dopiero przy współpracy domu i szkoły wyniki postępów dzieci będą dobre.

Po tych pracach następują dane o kształceniu nauczycieli w państwach europejskich i niektórych pozaeuropejskich, sprawozdania z kongresu wychow. rodzinnego i Kongresu Pedagogiczn. Związku Naucz. Polskiego, dalszy ciąg artykułu Dra A. Broszowej. Z włoskiej literatury pedagogicznej, recenzje i kronika pedagogiczna.

SZKOŁA ŚLĄSKA. Kwiecień. Nr 4. Miesięcznik zawodowy. Organ Śląskiego Okręgu „Stow. Chrześc.-Nar. Naucz. Szk. Powszech. w Polsce".

Treść zeszytu urozmaicona, zawiera artykuły: Fr. Śniehota—Skala metryczna dla badania motorycznych uzdolnień dzieci i młodzieży, Zbrowski Jan — Pielęgnowanie wychowania moralnego w szkole,

Z. Gryń — Rozszerzajmy czytelnictwo pisemek dla młodzieży, A. K. Feilhaner—Alkohol a zwyrodnienie, A. Bauta — Oświata pozaszkolna. Treść podanych artykułów godna uwagi, czerpie się z niej wiele pouczającego materjału. Po tem następuje Sprawozdanie Kół, Recenzje i Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o zaop. funkc. państw. i zaw. wojsk.

MŁODA MATKA. Nr 9. Dwutygodnik poświęcony zdrowiu i wychowaniu dziecka do lat 7-miu.

Cztery początkowe krótkie artykuły tego numeru traktują o zdrowiu dziecka, następne trzy obejmują treść wychowawczą. Pozatem: Wystawa wychowania przedszkolnego, odpowiedzi na listy rodziców, ogródek dziecięcy w pokoju i t. p.

Całość zeszytu ciekawa i pouczająca. Pismo to winne czytać wszystkie matki i wychowawczynie młodszych dzieci.

Nadesłane książki.

Prof. Stefan Baley: PSYCHOLOGJA WIEKU DOJRZEWANIA.

Jest to pierwsza w języku polskim monografja, omawiająca w sposób systematyczny całość zagadnień, z zakresu psychologji wieku dojrzewania, przyczem autor uwzględnia także ostatnią fazę dziecięctwa jako wstęp do poznania psychiki okresu przejściowego. Wobec dużego zainteresowania, którem zagadnienia powyższe cieszą sią obecnie zagranicą i u nas, książka ta wypełnia dotkliwą lukę w polskiej literaturze psychologicznej.

Będzie ona pożyteczną lekturą dla słuchaczów uniwersytetu, przygotowujących się do zawodu nauczycielskiego, zwłaszcza na terenie szkół średnich, dając im możność zapoznać się z psychiką młodzieży oddanej im w przyszłości w opiekę, z tych samych względów może ta książka liczyć na zainterosowanie ze strony nauczycieli szkół średnich i powszechnych.

Wł. Nawroczyński: UCZEŃ I KLASA, zagadnienia pedagogiczne związane z nauczaniem i organizowaniem klasy szkolnej. Wydanie drugie, poprawione i uzupełnione.

Jak połączyć indywidualizowanie z uspołocznianiem przy wychowywaniu i nauczaniu młodzieży, stanowiącej klasę szkolną: — oto najkrótsze sformułowanie podstawowego problematu tej książki. Dążąc do jego rozwiązania, autor zajął się zagadnieniami: psycholcgji klasy szkolnej, metod nauczania indywidualizującego i masowego, psychologji pracy zbiorowej; główną jednak uwagę skupił na sprawie doboru

pedagogicznego. Rzecz zamyka się rozpatrzeniem kilku projektów ustroju naszego szkolnictwa.

Pierwsze wydanie tej pracy wyszło w 1923 r. nakładem Komisji Pedagogicznej Ministerstwa W. R. i O. P. Drugie wydanie zostało gruntownie przerobione i uzupełnione.

„BIBLJOTECZKA UNIWERSYTETOW LUDOWYCH I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ". Wydawana przez Gebethnera i Wolffa B. U. L. przedstawia zbiór wartościowych zarówno estetycznie jak kulturalnie utworów literackich i historycznych, które zużytkować można, ze względu na ich łatwość i przystępność bardzo szeroko w pracy oświatowej. Prócz klasycznych dzieł literatury naszej i obcej zawiera ona bogaty wybór z zakresu powieści i nowelistyki polskiej w XIX i XX. poczynając od Kraszewskiego i Korzeniowskiego przez Prusa, Sienkiewicza, Orzeszkową, Szymańskiego aż do F. Goetla. Przedstawiając w ćwierci tysiąca tomików bardzo urozmaicony materjał czytelniczy nadaje się B. U. L. zarówno jako lektura uzupełniająca w wyższych klasach szkół powszechnych i w szkołach średnich, jakoteż we wszelkich kółkach oświatowych, świetlicach żołnierskich, kursach dokształcających i t. p. Różne sposoby zużytkowania tomików tej Bibljoteki przedstawia szczegółowo obecnie wydany katalog B. U. L. zestawiono tam cykle utworów związane pewnemi wątkami narracyjnemi i motywami ideowemi i wskazano na rozleglejsze i głębsze znaczenie tego zbioru. Zupełnie słusznie zwrócono uwagę na tę okoliczność, że szare tomiki B. U. L. mogą walnie usłużyć naszej przyszłości przez wprowadzenie szerokich warstw młodszych i starszych czytelników w dziedzinę kulturalnych wartości Polski, w duchowe jej obywatelstwo.

Użyteczność B. U. L. uznało zresztą już dawno Ministerstwo W. R. i O. P. polecając kilkadziesiąt jej tomików do użytku szkolnego; widocznie jednak redakcji B. U. L. zależy także na bliskim kontakcie z czytelnikami, dowodzi tego apel do czytelników pomieszczony w wspomnianym wyżej katalogu B. U. L. Popularna bibljoteczka polskiego domu jaką jest B. U. L. powinna spełniać jaknajszerzej swą misję kulturalno-oświatową i dlatego zasługuje na szczere poparcie. Wspomniany powyżej katalog wysyłają na każde żądanie bezpłatnie księgarnie Gebethnera i Wolffa w Warszawie, Krakowie, Lublina, Łodzi, Poznaniu, Wilnie, Zakopanem, jak również wszystkie inne większe księgarnie.

ZAGADNIENIA PRZEDSZKOLNE.

SPIS ROCZNIKA IV (1930/1931).

DZIAŁ ORGANIZACYJNO-INFORMACYJNY.

WIADOMOŚCI RÓŻNE.

WŚRÓD NADESŁANYCH KSIĄŻEK.

1. O Jutro Szkoły Polskiej. *S. Machowski.*
2. Zasady nauczania. *Bogdan Nawroczyński.*
3. W domu i świecie. *M. Konopnickiej.*
4. Światek Dziecięcy. *Or-Ot.*
5. Dydaktyka i Metodyka Języka Polskiego. *Chodak Edmund.* Cz. I.
6. O Jasiu Dręczycielu, o Józiu Gapicielu, o Cesi Cmokosi i Poparzonej Zosi. *Or-Ot.*
7. Licznik z Czerwoną Strzałką. *J. Meissner.*
8. O Księciu Golterydzie Rycerzu Gwiazdy Wigilijnej. *Haliny Górskiej.*
9. Katalog gwiazdkowy. Dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych. *M. Arcta.*
10. Organizacja Pracy Domowej Ucznia. *Marjan Goljas.*
11. Muzyka Podhala. *St. Mierczzński.*
12. Psychanaliza na Usługach Wychowania. *Dr. Oskar Pfister.*
13. Zuch. *Ewa Szelburg-Zorembina.*
14. Hej! Z Drogi. *Janina Porazińska.*

PRENUMERATA rocznie zł. 5.00, półrocznie zł 3.00. Cena pojedyńczego numeru gr. 50. Członkowie Związku otrzymują pismo bezpłatnie.

Redakcja i Administracja pisma czynna jest codziennie od godz. 18-ej do 21-ej w lokalu Związku (Marszałkowska 53a m. 24, tel. 8-96-44). Konto w P.K.O. 16.685.

Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Zagadnień Przedszkolnych" na następujących warunkach: cała strona — 100 zł., 1/2 strony — 60 zł., 1/4 strony 40 zł.

Drobne ogłoszenia po 10 gr. za wyraz.

Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Redaguje Komitet.

Redaktor odpowiedzialny i wydawca w imieniu Związku Nauczycielstwa Przedszkoli w Polsce — Juljan Zarembski.

Druk. Inst. Głuch. i Ociemniałych w Warszawie, Pl. Trzech Krzyży 4-6, tel. 446-62.